

§ 10 tilladelse til kvægbrug på ejendommen Randrupvej 25, 9550 Mariager

28. juni 2016

Beliggenheds adresse: Randrupvej 25, 9550 Mariager
Ejer: Erik Christensen, Randrupvej 25, 9550 Mariager
CVR nr. 10681693
CHR nr. 29236

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer og kontaktperson Erik Christensen Randrupvej 25 9550 Mariager Tlf. nr. 26840909 Email: 25erikchristensen@gmail.com
Virksomhedens adresse	Randrupvej 25, 9550 Mariager
Virksomhedens matrikelnumre	2c, True By Svenstrup 9c, True By Svenstrup 9d, True By Svenstrup 9e, True By Svenstrup 9f, True By Svenstrup 9k, True By Svenstrup
Kommune	Mariagerfjord
CVR-nr. CHR-nr.	CVR nr.10681693 CHR nr. 29236
Ejendomsnummer	8460021113
Betegnelse	§ 10

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1. TILLADELSE TIL UDVIDELSE AF KVÆGBRUGET PÅ RANDRUPVEJ 25, 9550 MARIAGER.....	4
1.1 VILKÅR.....	4
2. HØRING, OFFENTLIGGØRELSE, KLAGEVEJLEDNING M.M.....	6
2.1 HØRING	6
2.2 FRIST FOR UDNYTTELSE.....	6
2.3 KLAGEVEJLEDNING	6
2.4 ANDRE TILLADELSER.....	7
2.5 OFFENTLIGGØRELSE	7
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	9
3.1 KORT RESUME	9
3.2 § 10-ANSØGNINGSKEMAET	10
3.3 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN.....	11
3.3.1. Afstandskrav	11
3.3.2 Lugt.....	11
3.3.3 Landskabelige hensyn og beskyttelseslinjer.....	12
3.3.4 Gødning og gødningsopbevaring.....	13
3.3.5 BAT.....	13
3.4 AMMONIAK	14
3.6 TAB AF NÆRINGSSTOFFER TIL OVERFLADEVAND	16
3.6.1. Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.	17
3.7 KVÆLSTOFUDVASKNINGEN TIL GRUNDVAND	19
4. SAMLET VURDERING	19
BILAGSOVERSIGT.....	20
BILAG 1: HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED.....	21
BILAG 2: HUSDYRBRUGETS INDRETNING.....	22
BILAG 3: BRUTTOKORT	23
BILAG 4: UDBRINGNINGSAREALER.....	24
BILAG 5: GRÆSNINGSAREALER	25
BILAG 6: BESKYTTEDE NATURAREALER.....	26
BILAG 7: UDPEGNINGSGRUNDLAG FOR NATURA 2000-OMRÅDER.....	27
BILAG 8: KORT TIL VILKÅR OM NEDFÆLDNING	28
BILAG 9: KORT OVER NFI	29
BILAG 10: UDTALELSE RANDERS KOMMUNE.....	30

1. Tilladelse til udvidelse af kvægbruget på Randrupvej 25, 9550 Mariager

Mariagerfjord Kommune giver hermed tilladelse efter § 10 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ til udvidelse af kvægbruget på ovennævnte husdyrbrug. Bilag 1 viser husdyrbrugets beliggenhed.

Produktionen udvides fra 30 ammekøer, 30 kvier, 30 handyr og 1 avlstyr til 52 ammekøer, 55 kvier, 26 handyr og 1 avlstyr, svarende til en udvidelse fra 50,60 DE til 74,88 DE. I forbindelse med produktionsudvidelsen ønskes anlægget udvidet med en tilbygning, der skal anvendes til kviestald. I bilag 2 er vist en planoversigt over husdyrbrugets eksisterende og ansøgte bygninger og anlæg.

Husdyrbruget har 76,02 ha ejet og forpagtet udbringningsareal.

Kommunen har vurderet, at tilladelsen kan meddeles på nedenstående vilkår.

1.1 Vilkår

Generelt

1. Ejendommen har tilladelse til nedenstående dyrehold.

Dyretype	Staldsystem	Alder/vægt	Antal dyr	DE
Ammekøer	Dybstrøelse (hele arealet)	> 600 kg	52	37,14
Kvier	Dybstrøelse (hele arealet)	6 - 27 mdr.	42	20,00
Småkalve	Dybstrøelse (hele arealet)	0 - 6 mdr.	13	3,51
Avlstyr	Dybstrøelse (hele arealet)		1	0,56
Tyrekalve	Dybstrøelse (hele arealet)	40 - 220 kg	26	3,06
Ungtyre	Dybstrøelse (hele arealet)	220 - 570 kg	26	10,61
I alt				74,88

2. Den samlede husdyrproduktion må ikke overstige 74,88 DE pr. planperiode efter de nugældende omregningsfaktorer. Inden for de enkelte dyretyper tillades afvigelser i antal DE på +/- 10 % pr. planperiode, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides.
3. Der skal i staldsystemer med dybstrøelse strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Lugt

4. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen forlange, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
5. Lugtbidraget fra staldene skal sikres begrænset ved en god og hensigtsmæssig staldhygiejne og rengøring af samtlige staldafsnit for foder- og gødningsrester.

¹Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer (Lov nr. 868 af 3. juli 2015).

Gødning

6. Kompost med et tørstofindhold på mindst 30 pct. i hvert delparti i markstakke må ikke placeres på arealer som skrånere mere end 6 grader mod vandløb, søer eller fjorde, og de skal placeres, så de ligger mest muligt i læ.
7. Ensilagesaft, restvand fra ensilagepladsen og overfladevand fra foderbordet skal opsamles i separat beholder på 85 m³, der er overdækket med dæksel i jordniveau. Herfra skal det enten sprinkles ud eller udbringes. Opsamlingsbeholderen skal tjekkes løbende for at sikre, at den ikke løber over.

Ammoniak

8. Inden for 30 m af skovbevokset tørvemose (91D0) på mark 15-0 må udbringning af flydende husdyrgødning kun ske ved nedfældning uanset afgrødestatus, dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning. Se **bilag 8**.

Udbringningsarealer

9. Der må udbringes husdyrgødning på de arealer, som fremgår af **bilag 4**.
10. Der må maksimalt udbringes 49,31 DE dybstrøelse svarende til 5.197,83 kg N og 682,34 kg P.
11. Kvæggødning fra 20,21 DE svarende til 2.101,72 kg N og 224,45 kg P afsættes ved græsning på de græsningsarealer, som fremgår af **bilag 5**.
12. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning som f.eks. affald eller slam.
13. På bedriftsniveau skal der etableres 12 % ekstra efterafgrøder ud over de lovmæssige krav. Alle efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Tilsyn, kontrol og egenkontrol

14. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1. års varighed) mv. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende. Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning.

Transport

15. Transport til og fra ejendommen skal ske således, at der tages størst mulig hensyn til omgivelserne.
16. Transport til og fra ejendommen skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 07-22.

2. Høring, offentliggørelse, klagevejledning m.m.

2.1 Høring

Udkastet til tilladelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 18.05.2016 til 08.06.2016.

Der er ikke indkommet nogen bemærkninger i høringsperioden.

2.2 Frist for udnyttelse

Denne tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra dags dato. Tilladelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge og anlægsarbejder.

Hvis denne tilladelse ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

2.3 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Udnyttelse af miljøgodkendelse i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Enhver med retlig interesse i sagens udfald kan klage over denne afgørelse, efter husdyrbrugslovens regler.

En eventuel klage indsendes via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal. Adgangen til klageportalen finder du enten via borger.dk eller virk.dk.

Klagefristen er 4 uger og udløber **tirsdag den 26. juli 2016 kl. 23.59**. En eventuel klage skal være modtaget senest dette tidspunkt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret betales med et betalingskort, når du har tastet din klage ind i Klageportalen. Klagen bliver første sendt videre, når gebyret er betalt, og du har endeligt godkendt din klage.

Vejledning om klage reglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.
4. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
5. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Mariagerfjord Kommunes afgørelse kan også indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen eller - hvis den påklages - inden 6 mdr. efter, at der foreligger endelig afgørelse.

2.4 Andre tilladelser

Eventuelle andre nødvendige tilladelser – herunder f.eks. byggetilladelse – er **ikke** omfattet af denne afgørelse.

2.5 Offentliggørelse

Tilladelsen vil blive offentliggjort tirsdag den 28. juni 2016 ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der vil være en kort henvisning til annonceringen i ugeaviserne samme dag.

Mariagerfjord Kommune

Kristina Rasmussen Christensen

Kristina Rasmussen Christensen
Miljøingeniør

Et udkast til tilladelsen er forud for afgørelsen sendt til:

- Ansøger og ejer
- Konsulent: Carsten Buskov, LMO, Asmildklostervej 11, 8800 Viborg, e-mail: cab@lmo.dk
- True Vandværk
- Naboer:

Mogens Bech Christensen	Bødskovdalvej 1	8600 Silkeborg – ejer af Randrupvej 27
Karin Glargaard Nielsen	Randrupvej 21	9550 Mariager
Merete Ingrid Laursen	Randrupvej 22	9550 Mariager
Uffe Laursen	Randrupvej 22	9550 Mariager
Ketty Ruberg Uldahl	Randrupvej 24	9550 Mariager
Jørgen Hoff	Randrupvej 26	9550 Mariager
Erna Hoff	Randrupvej 26	9550 Mariager
Michael Martin Jensen	Randrupvej 27	9550 Mariager
Tina Marie Madsen	Randrupvej 27	9550 Mariager
Ole Grøndahl	Randrupvej 29	9550 Mariager
Wilhelmus Johannes H M Winters	True Hovedgade 19	9550 Mariager
Bernadette Maria Bernarda Winters	True Hovedgade 19	9550 Mariager

- Ejer af forpagtede arealer:

Brian Lading Nielsen	Randrupvej 21	9550 Mariager
Karl Peter Uldahl	Randrupvej 24	9550 Mariager

Kopi af tilladelsen er sendt til:

- Konsulent: Carsten Buskov, LMO, Asmildklostervej 11, 8800 Viborg, e-mail: cab@lmo.dk
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, nst@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, nord@sst.dk.
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, dnmariagerfjord-sager@dn.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Børge Poulsen, himmerland-aalborg@friluftstraadet.dk

Naboer, ejer af forpagtede, lejede og aftalearealer eller andre parter orienteres om den endelige miljøgodkendelse.

3. Miljøreddegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved husdyrproduktionen på Randrupvej 25, 9550 Mariager. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016. På baggrund af nærværende miljøtekniske beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at give tilladelse til kvægbruget svarende til 74,88 DE på ejendommen.

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgning om tilladelse efter husdyrlovens § 10 med bilag, ansøgningsskema nr. 79117, version 2 i husdyrgodkendelse.dk samt fra supplerende oplysninger indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

3.1 Kort resume

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 2c, True By, Svenstrup, på adressen Randrupvej 25, 9550 Mariager.

Erik Christensen søger om, at udvide sin kvægbesætning fra 30 ammekøer, 30 kvier, 30 handyr og 1 avlstyr til 52 ammekøer, 55 kvier, 26 handyr og 1 avlstyr, svarende til en udvidelse fra 50,60 DE til 74,88 DE.

I forbindelse med tilladelsen skal der etableres en tilbygning til eksisterende driftsbygninger og lovliggørelse af etableret ensilageplads.

Det nye staldafsnit vil blive på 7,8 m x ca. 25,1 m = ca. 196 m² plus et 38 m² udvendigt foderbord mod syd, hvor stalden er åben. Der etableres lukkede gavle med porte mod øst og vest (se bilag 2).

Ansøger har indtastet en fiktiv ansøgning i husdyrgodkendelse.dk, hvoraf fremgår, at der anvendes følgende staldsystemer:

Table 1. Oversigt over dyretyper og staldsystemer

Staldsystem kode	Navn på dyretype og staldsystem	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal DE
KvAm11	Ammeko over 600 kg, Dybstr. (hele arealet)	Nudrift	30	21,43
		Ansøgt	52	37,14
KvKs09	Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	23	10,95
		Ansøgt	42	20,00
KvSm01	Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	7	1,89
		Ansøgt	13	3,51
KvTy03	Avlstyr, tung race, Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	1	0,56
		Ansøgt	1	0,56
KvTk01	Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	30	3,53
		Ansøgt	26	3,06
KvUt03	Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagtning 440 kg), Dybstrøelse (hele arealet)	Nudrift	30	12,24
		Ansøgt	26	10,61

Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 362 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på ca. 115 kg N/år i forhold til nudriften.

Anlægget ligger ca. 250 m syd for nærmeste Natura 2000-område nr. 223, Kastbjerg Ådal. Der er lavet en vurdering af påvirkningen på de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I nærheden af anlægget og udbringningsarealerne ligger der natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mariagerfjord Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen giver anledning til at stille vilkår i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, som er beliggende i Natura 2000-område.

Tilladelsen er givet på grundlag af den indsendte ansøgning og efterfølgende tilpasninger, herunder ansøgninger via ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk. Det seneste ansøgningskema i husdyrgodkendelse.dk er **version 2 af 14. marts 2016**.

3.2 § 10-ansøgningskemaet

Mariagerfjord Kommune skal ved vurderingen af en ansøgning om tilladelse efter § 10 sikre sig, 1) at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og 2) at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Mariagerfjord Kommune skal endvidere sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra: 1) en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, 2) et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde eller 3) et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

En tilladelse efter § 10 skal indeholde vilkår, der sikrer, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at ovenstående krav opfyldes. Kommunen skal endvidere under hensyntagen til husdyrbrugets beliggenhed fastsætte vilkår, der sikrer, 1) at eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.) begrænses, og 2) at den ansøgte etablering sker under hensyntagen til de landskabelige værdier.

Eventuelle gener og forurening samt andre virkninger på miljøet fra projektet er blevet vurderet på baggrund af ansøgningskemaets 10 spørgsmål om miljø, natur, landskab og naboforhold.

Mariagerfjord Kommune har vurderet de 10 punkter på ansøgningskemaet. For punkterne 3) og 8) har det ikke været muligt at svare "ja".

Ad. Punkt 3

Udvidelsen ligger mindre end 300 meter fra kategori 3-natur. Og det eksisterende anlæg ligger mindre end 300 m fra Kategori 1-natur omfattet af §7 i husdyrloven. Udvidelsen ligger dog mere end 300 meter fra Kategori 1-natur. Der er udført beregninger af kvælstofdepositionen i naturpunkterne i husdyrgodkendelse.dk.

Kommunen har i nedenstående afsnit "3.4 Ammoniak" foretaget en vurdering af påvirkningerne af naturområderne fra anlæggets ammoniakfordampning.

Ad punkt 8

Det er oplyst, at udbringningsarealerne ikke ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsområder. På den baggrund har ansøger indsendt en fiktiv ansøgning i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk med beregning af gødningsudbringningens nitratudvaskning til grundvand. Kommunen har i nedenstående afsnit "3.7 Kvælstofudvaskningen til grundvand" foretaget en vurdering af påvirkningen af grundvand fra gødningsudbringningen.

Mariagerfjord Kommune vurderer i øvrigt at ansøgningskemaet overholder gældende regler.

3.3 Anlægget og ejendommen

3.3.1. Afstandskrav

Afstandskrav gælder fra stalde og gødningsoptbevaringsanlæg.

Tabel 2. Afstandskrav § 6 og 20

Nærmeste...	Afstandskrav	Faktisk afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	50 m (300 m)	4.500 m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50 m (300 m)	3.500 m
Beboelse på ejendom uden landbrugspligt, beliggende i samlet bebyggelse i landzonen	300 m	800 m
Nabobeboelse	50 m	120 m

Tabel 3. Afstandskrav § 8

Nærmeste...	Afstandskrav	Faktisk afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m	> 900 m
Almene vandforsyningsanlæg True Vandværk	50 m	900 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	315 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	65 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	23 m
Naboskel	30 m	75 m

Mariagerfjord Kommune vurderer, at de generelle afstandskrav i §§ 6, 8 og 20 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

3.3.2 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra selve staldanlægget, opbevaring af husdyrgødning og ved udbringning af gødning.

Der er udført lugtgeneberegninger i husdyrgodkendelse.dk for det ansøgte projekt.

Tabel 4. Resultat af lugtberegning – uddrag fra Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Randrupvej 29	0	FMK	19,04	20,50	19,04	20,50	210,99	Ja	Ja
+ Randrupvej 34	0	FMK	33,85	36,45	33,85	36,45	614,01	Ja	Ja
+ Mariagerkloster, Mariager Jorder	0	FMK	60,22	64,84	60,22	64,84	4.557,18	Ja	Ja

Det fremgår af ovenstående tabel, at alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE inden for hverken 300 meter fra byzone eller samlet bebyggelse eller 100 meter fra nabobebyggelse. Der er derfor ingen kumulativitet for så vidt angår lugt fra andre staldanlæg på andre ejendomme.

Det teoretisk beregnede konsekvensområde for lugtemission, inden for hvilket lugt kan registreres uden at lugten af den grund vurderes at være til gene, er beregnet ved anvendelse af formlen $1,6 \cdot (LE/s^{0,6})$. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet for lugtemission beregnet til 55 meter.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen, dog fastsættes der vilkår jf. kapitel 2 om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

3.3.3 Landskabelige hensyn og beskyttelseslinjer

Der er tale om en eksisterende produktion, som er beliggende i et bakket landskab i det åbne land i et område med spredt bebyggelse, omkring 750 m øst for True.

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en tilbygning til foderladen. Tilbygningen skal anvendes til stald og bliver på ca. 196 m² plus et 38 m² udvendigt foderbord mod syd, hvor stalden er åben. Der bliver lukkede gavle med porte mod øst og vest. Endvidere lovliggøres etableret ensilageplads.

Bygningerne ligger uden for fredede områder, værdifuldt kulturmiljø, kirkeindsigt, Natura 2000-områder og beskyttede naturarealer samt uden for områder med landskabelig værdi og værdifulde kulturmiljøer, og det ansøgte byggeri skal ikke opføres inden for bygge- eller beskyttelseslinjer (søbeskyttelses-, åbeskyttelses-, strandbeskyttelses-, skovbygge-, kirkebygge- og fortidsmindebeskyttelseslinier og beskyttelse diger).

I henhold til Mariagerfjord Kommunes "Kommuneplan 2013 – 2025" ligger eksisterende og nye bygninger indenfor områder, der er udpeget som "Særlige naturområder".

Naturområde

Anlægget er beliggende indenfor områder, der er udpeget som særlige naturområder, jf. kommuneplanens Retningslinje 2.14.2: "Særlige naturområder". Af retningslinjen fremgår, at i særlige naturområder skal hensynet til natur- og landskabsinteresser gå forud for andre interesser. I disse områder skal planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden tjene til at opfylde målsætningen for de særlige naturområder, fastlagt efter kommunens naturplanlægningssystem, jf. retningslinje 2.14.4: "Naturkvalitet".

I kommuneplanens redegørelsestekst til retningslinje 2.14.2 fremgår, at det ikke er hensigten med retningslinjen at gribe ind i den eksisterende arealanvendelse og tilstand.

Hverken det eksisterende anlæg eller den ansøgte udvidelse på Randrupvej 25, 9550 Mariager vil medføre direkte indgreb overfor de af udpegningen omfattede naturtyper. Driften af husdyrbrugets anlæg og arealer vil imidlertid kunne give anledning til påvirkning af eventuelle omkringliggende naturarealer. Kommunen har foretaget nærmere vurdering af sådanne påvirkninger i nedenstående afsnit 3.4 og 3.5.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at opførelsen af ny staldbygning i tilknytning til eksisterende bebyggelse vil være i overensstemmelse med hensigten med retningslinjerne. Vurderingen er foretaget med baggrund i, at stalden ikke vil påvirke de landskabelige værdier væsentligt eller hindre mulighederne for at opleve, forske og undervise i de omkringliggende områder.

3.3.4 Gødning og gødningsopbevaring

Den producerede husdyrgødning vil efter udvidelsen bestå af dybstrøelse fra den tid, som dyrene har i staldanlægget. Resten af gødningen afsættes ved afgræsning.

Ammekøer og kvier er udegående 5 måneder om året og småkalve er udegående halvdelen af tiden, heraf fire måneder inden for udbringningsarealerne, resten uden for udbringningsarealerne.

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	5197,83	682,34	49,31	0
Afsat ved græsning	2101,72	224,47	20,21	0
Total	7299,55	906,81	69,52	0

Dybstrøelse fra 49,31 DE udbringes på 76,02 ejede arealer vist i bilag 4, mens 20,21 DE afsættes ved græsning på arealer vist med grønt i bilag 5.

Den andel af dybstrøelsen, der opbevares på ejendommen, opbevares i den eksisterende plansilo i de perioder, hvor der er plads til det. Derfor er pladsen angivet som "eksist. plansilo/mødding" på anlægstegningen.

Derudover udbringes en del af dybstrøelsen direkte fra stalden. Endelig opbevares kompostlignende dybstrøelse i markstak, hvis der er behov for det.

Gennemsnitlig vil der blive tilført arealerne ca. 0,2 DE/ha via de afgræssende dyr.

De arealer, som der kan og må udbringes husdyrgødning på, tildeles dybstrøelsen fra stalden.

Afløb fra plansiloer og mødding, samt befæstet areal under foderbord ledes til eksisterende ajlebeholder på 85 m³.

Hvis indholdet af næringsstoffer i vand fra pladserne er mindre end 0,3 kg N/tons, kan dette restvand sprinkles ud hele året, såfremt jorden ikke er vandmættet eller frossen. En opsamlingskapacitet til restvand på 3 måneder i ajlebeholder på 85 m³, svarer til 340 m³ restvand pr. år.

Kommunen forventer, at der fremover vil falde ca. 1.100 mm regn pr. år på bebyggelsesarealet, jf. Miljøstyrelsens hjemmeside klimatilpasning.dk. Ajlebeholderen kan således indeholde overfladevand fra ca. $340/1,1 = 310$ m².

Den nye ensilageplads er ca. 120 m², den eksisterende plansilo/mødding har samme størrelse og plads ved foderbord er ca. 38 m². Sammenlagt ca. 280 m² + forplads ved plansiloer.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til restvand og husdyrgødning, samt at dette opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt.

Der fastsættes vilkår til opbevaring af ensilagesaft og overfladevand fra plansiloer og befæstet areal under foderbord, samt til placering af markstak med dybstrøelse.

3.3.5 BAT

Ved afgørelser om tilladelse efter husdyrlovens § 10 anses de generelle regler om staldindretning, opbevaring og udbringning af husdyrgødning normalt være tilstrækkelig i relation

til BAT, jf. Miljøstyrelsens FAQ nr. 57 af 28. januar 2008, samt Miljøstyrelsens introduktion til emissionsvejledningerne, udsendt i 2010.

Kommunen finder ikke, at der er forhold på husdyrbruget, som kan begrunde, at der skal stilles særlige krav om at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, hvorfor de anvendte teknikker anses for BAT ved overholdelse af dansk lovgivning.

3.4 Ammoniak

Ammoniak fra staldanlæg

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 362 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 115 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af nedenstående tabel

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*) I den konkrete sag er der 0 husdyrbrug. Den maksimale totaldeposition er derved 0,7 kg N/ha/år.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Randrupvej 25 til nærliggende følsomme naturområder. Konkret er der foretaget en beregning i 4 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af bilag 6 og beregningerne kan ses i skemaet herunder.

Punkt nr.	Naturtype	Kategori	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Beskyttelsesniveau (kg N/ha/år)
1	Skovbevokset tørvemose (91D0)	1	0,1	0,0	0,7 Totaldeposition
2	Overdrev	2	0,0	0,0	1,0 Merdeposition
3	Overdrev	3	0,0	0,0	1,0 Merdeposition
4	Mose	3	0,0	0,0	1,0 Merdeposition

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget, se bilag 7, for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur (naturpunkt nr.1) er en skovbevokset tørvemose (91D0) beliggende i Natura 2000-område nr. 223, Kastbjerg Ådal. Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,1 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur (naturpunkt nr. 2) udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Nærmeste forekomst er et overdrev østnordøst for anlæggene. Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,0 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur (naturpunkt nr. 3 og 4) udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Nærmeste forekomster er overdrev øst for og mose syd for. Merdeposition fra anlægget er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Staldanlæg i relation til arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-område nr. 223, Kastbjerg Ådal.

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse. Da naturtyper i kategori 1 ikke påvirkes over beskyttelsesniveauet, vurderes det, at der ikke er problemer i forhold til arter på udpegningsgrundlaget. Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 7.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder i nærheden af staldanlægget, som vil blive påvirket.

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

Udbringningsarealer

Udbringningsarealer i relation til beskyttet natur

Projektet omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer registrerede som beskyttede naturtyper.

Der er udbringningsarealer, der ligger op ad beskyttet natur. Det drejer sig om udbringningsarealerne 8-0, 10-0, 15-0, 16-0 og 17-0.

Natur- og Miljøklagenævnet har i 2 konkrete tilfælde (NMK 132-00508 og NMK 132-00129) ændret Mariagerfjord Kommunes skærpede vilkår om særlig udbringningsteknik (nedfældning e.l. på hele tilgrænsende mark) og udlæg af dyrkningsfri bræmmer.

De skærpede vilkår var i begge sager stillet af kommunen af hensyn til overbelastet ammoniakfølsom habitatnatur i Natura 2000-områder. Vilkårene er i begge sager blevet ændret til, at indenfor 30 m. af overbelastet ammoniakfølsom habitatnatur i Natura 2000-områder må udbringning af flydende husdyrgødning kun ske ved nedfældning uanset afgrødestatus, dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at den skovbevoksede tørvemose, som ligger ca. 13 m. fra mark 15-0 er overbelastet med kvælstof og at ammoniakbidraget fra mark 15-0 er en væsentlig kilde til overbelastningen, også set i forhold til andre kilder. Der er derfor grundlag for at stille skærpede vilkår til udbringning af husdyrgødning på marken.

Kommunen vurderer derfor, at et vilkår om at indenfor 30 m. af de skovbevoksede tørve-mose nord for mark 15-0 må udbringning af flydende husdyrgødning kun ske ved nedfældning uanset afgrødestatus, dog kan der på græsmarker anvendes forsuret husdyrgødning uden nedfældning, vil være i overensstemmelse med de 2 afgørelser (NMK 132-00508 og NMK 132-00129), som Mariagerfjord Kommune har fået af Natur- og Miljøklagenævnet

Bilag IV-arter

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder på udbringningsarealerne, som vil blive påvirket

Fredning, beskyttede diger og fortidsminder

Der er ingen arealkonflikter i relation hertil.

Konklusion - arealer

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

Randers Kommune

Afstanden fra anlægget til kommunegrænsen er 470 meter, og husdyrbruget har et enkelt udbringningsareal i Randers Kommune. Mariagerfjord Kommune har derfor sendt ansøgningen til udtalelse i Randers Kommune.

Randers kommunes udtalelse omfatter en vurdering af om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrbrugloven, der taler for, at der skal fastsættes vilkår til beskyttelse af natur og miljø eller meddeles afslag. Herudover omfatter udtalelsen eventuelle andre forhold af betydning for Mariagerfjord Kommunes sagsbehandling.

Ansøger har valgt at etablere ekstra efterafgrøder på bedriftsniveau. Da det valgte tiltag er en forudsætning for overholdelse af Husdyrlovens udvaskningskrav, anbefaler Randers Kommune at der stilles vilkår i overensstemmelse hermed.

Randers Kommune har ikke fastsat yderligere vilkår. Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at udvidelse af kvægbruget Randrupvej 25, 9550 Mariager ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af natur- og miljø i Randers Kommune. Randers Kommunes udtalelse er vedlagt som bilag 10.

3.6 Tab af næringsstoffer til overfladevand

Ansøgningen omfatter arealer på i alt ca. 76 ha. beliggende i oplandet til Kulkjær Bæk, Østerkær Bæk, Glenstrup Sø, Kongsvad Mølle Å, Skals Å og Hjarbæk Fjord. Der afsættes 49,31 DE dybstrøelse og der afsættes 20,21 DE ved græsning. Dyretrykket bliver ca. 1 DE/ha. Der tilføres ikke arealerne slam eller andet affald.

Hjarbæk Fjord og Glenstrup Sø er en del af fuglebeskyttelsesområderne nr. 24 (*Hjarbæk Fjord og Simested Å*) og nr. 14 (*Lovns Bredning*), der sammen med ådalene, her iblandt Glenstrup Sø, udgør habitatområde nr. 30 (*Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk*); samlet Natura2000-område nr. 30.

Jordbundstyperne for udbringningsarealerne er i ansøgningen angivet som værende grovsandet jord (JB1) og humus (JB11). Der er god overensstemmelse med det vejledende tema på arealinfo.

Der er anvendt sædskiftet K2 i ansøgningen, hvilket svarer til referencesædskiftet. Der er anvendt 12 % efterafgrøder ud over krav fra plantedirektoratet.

Flere marker ligger helt eller delvist i lavbund, kun mark 11 er angivet som værende drænet.

Udbringningsarealerne omfatter hverken stærkt skrånende vandnærearealer ($> 6^\circ$) ned mod overfladevand, eller andre arealer der på grund af områdets topografi vurderes at have særlig risiko for overfladetab af næringsstoffer til vandmiljøet.

Kvælstof

Alle udbringningsarealer ligger i Nitratklasse 0. Den maksimalt tilladte og den reelle udledning af kvælstof fra rodzonen i ansøgningsystemet er beregnet til hhv. 85,2 og 70,9 kgN/ha.

Det er ikke muligt i den konkrete sag at skærpe beskyttelsesniveauet jf. kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfor

Der er en negativ fosforbalance fra husdyrgødningen på -5 kg P/ha/år og fosforkravet er overholdt med en margen på 778,1 kg.

3.6.1. Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.

Hjarbæk Fjord

Hjarbæk Fjord er en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007.) Der fandtes ikke, hverken i basisanalyse eller amternes planer for Limfjorden specifikke miljømål/tålegrænser for Hjarbæk Fjord eller de øvrige mindre dele af Limfjorden. Regionplanernes mål om et naturligt og alsidigt dyreliv forventedes imidlertid at kunne opfyldes ved en samlet tilførsel af kvælstof på mellem 8.000 og 12.000 tons kvælstof og ca. 300 ton fosfor årligt til hele Limfjorden, hvilket kan omsættes til en gennemsnitlig udledning fra landbrugsarealerne i hele fjorden på mellem 9 og 16 kg N/ha/år. Basisanalysen citerede recipientkvalitetsplanen for Limfjordens miljømål på 9520 tons kvælstof i alt fordelt med 1340 tons fra punktkilder og 8180 tons fra den diffuse tilførsel og konstaterer, at selv hvis/når der opnås fuld effekt af vandmiljøplanerne I – III, når den samlede diffuse tilførsel maksimalt ned på ca. 9700 tons kvælstof pr. år. Basisanalysen fordelte ikke det diffuse bidrag mellem landbrug og øvrigt opland, men regnes der med en gennemsnitlig tilførsel for den øvrige del af oplandet på 5,8 kg N/ha, kan de 8.180 tons N fra den samlede diffuse tilførsel omregnes til gennemsnitligt 14 kg/ha/år fra landbrugsarealet.

Hjarbæk Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algeproduktionen i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor.

Der er en risiko for en **øget tilførsel af fosfor** frem til 2015, idet de vedtagne tiltag kun sigter på at reducere den samlede **overskudstilførsel** og dermed stigning i jordens indhold af fosfor. Samme analyser vurderer således, at der er en risiko for, at noget af effekten af en faldende tilførsel af kvælstof vil kunne blive ophævet af en stigende tilførsel af fosfor. Der forventes ikke målopfyldelse i Hjarbæk Fjord ved udgangen af denne planperiode.

Glenstrup Sø

Glenstrup Sø er en del af Natura 2000-område nr. 30 og er endvidere af stor lokal og regional betydning, grundet sin store størrelse og dybde samt rekreative benyttelse i form af badning, fiskeri mm. Søen er særlig følsom overfor tilførslen af fosfor, fordi fosfor er den begrænsende faktor for algeproduktionen gennem hele året i størstedelen af alle ferske søer. Den største fosforkilde til søerne stammer i dag fra det åbne land, hvoraf landbrugsbidraget udgør en betydelig andel. Data fra 27 intensivt overvågede søer viser, at der er sket en betydelig ændring i den relative fordeling af fosforkilderne til søerne. Bidraget fra

spildevand er således reduceret fra at udgøre 16 % i perioden 1989-95 til at udgøre kun 3,9 % i 2004, mens bidraget fra det åbne land derimod er øget fra 45 % til 66 % i samme periode.

Det fremgår af vandplanen for Limfjorden at søen ikke opfylder kravet til god økologisk tilstand, og at den generelle landbrugsrelaterede indsats i Grøn vækst forventes at nedbringe den eksterne fosfortilførsel. Søen opfylder i øjeblikket kun en ringe økologisk tilstand. Årsagen til den manglende målopfyldelse er en for stor tilførsel af næringsstoffer. For Glenstrup Sø er der i vandplanen beregnet et indsatsbehov i forhold til fuld målopfyldelse (dvs. god økologisk tilstand) svarende til en reduktion i den eksterne fosfortilførsel på 131 kg P/år. Der er planlagt en indsats på 11 i 1. planperiode. Søen forventes ikke at opfylde god økologisk tilstand i 2015.

Vurdering af skadevirkning jf. Miljøstyrelsen vejledning

Et projekt skal overholde 2 afskæringskriterier for ikke at kunne have en skadevirkning på internationale naturbeskyttelsesområder. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriets pkt. 1

Kriteriet for hvornår et husdyrbrug i sammenhæng med andre planer og projekter ikke har en væsentlig påvirkning af et habitatområde er, at der ikke sker en stigning i husdyrtrykket i oplandet til habitatområdet.

Husdyrtrykket i oplandet til Hjarbæk Fjord er i perioden fra 2007 til 2014 faldende (opgjort vha. lineær regression). Hvorfor det ansøgte i kumulation med andre projekter og planer i oplandet i henhold til miljøstyrelsens vejledning ikke vurderes at have en skadevirkning på habitatområdet. Husdyrtrykket i oplandet til Glenstrup Sø er faldende i perioden fra 2007 til 2010 (opgjort vha. lineær regression, ud fra dataudtræk leveret af Conterra), og det forventes generelt at følge dyretrykket i Hjarbæk Fjords opland. Det ansøgte vurderes i henhold til miljøstyrelsens vejledning, i kumulation med andre projekter og planer i oplandet ikke at have en skadevirkning på habitatområdet.

Ansøgningen opfylder således afskæringskriteriets pkt. 1 for husdyrbrug beliggende i områder med faldende dyretryk i oplande til marine habitatområder overbelastet med kvælstof.

Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B

Kriteriet for, hvornår et projekt i sig selv påvirker et habitatområde væsentligt er, at kvælstofbelastningen fra projektet ikke overstiger 5 % af den samlede kvælstofbelastning af habitatområdet, hvis habitatområdet er kvælstoffølsomt, og 1 % hvis habitatområdet er særligt sårbart.

Hjarbæk Fjord og Glenstrup Sø klassificeres af Mariagerfjord Kommune, som særlig sårbare områder jf. Miljøstyrelsens Vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande, idet fjorden og søen er lukkede bassiner og samtidigt meget følsomme Natura2000-områder. Dette betyder, at det ansøgte ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede udvaskning til fjord og sø, hvis projektet skal kunne udelukkes at kunne have en skadevirkning på fjorden.

I henhold til miljøstyrelsens vejledning om, hvornår et landbrug har en væsentlig påvirkning af et habitatområde, skal der i vurderingen alene indgå den merbelastning (husdyrbidraget) der er i forhold til en situation, hvor der havde været planteavl på arealerne.

Arealerne dyrket med et planteavlssædskifte (S3 på sand og S1 på ler/humus) og uden husdyrgødning vil have en udvaskning fra rodzonen på 71,6 kg N/ha/år, hvilket er 0,7 kg mere end de 70,9 kg N/ha/år i ansøgt drift.

Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B er derfor opfyldt.

Fosforpåvirkning af habitatområderne

Da der er negativ fosforbalance i driften forventes ingen negativ påvirkning af habitatområderne.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at godkendelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne, jf. Miljøstyrelsens vejledning.

3.7 Kvælstofudvaskningen til grundvand

Ejendommen har arealer i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI). Det drejer sig om mark 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 8-0, 9-0, 11-0, 15-0, 16-0 og 18-0. Se bilag 9.

Det er oplyst, at der anvendes standard sædskifte K2 og at der anvendes 12 % efterafgrøder udover krav fra plantedirektoratet. Der anvendes ikke reduceret kvælstofnorm.

Med disse forudsætninger er udvaskningen er på 79 mg nitrat/l med en merbelastning på 2 mg nitrat/l.

Udvaskningen overstiger ikke planteavlensniveauet, som er på 79 mg nitrat/l. Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau er overholdt.

Der fastsættes vilkår om efterafgrøder ud over krav fra plantedirektoratet.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvaskningen af nitrat til grundvandet i denne sag ikke medfører en væsentlig miljøpåvirkning, idet lovens generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte grundvandet.

4. Samlet vurdering

Kommunen finder herefter, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunen vurderer endvidere, at til- og frakørsel til anlægget kan ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Det er Kommunens samlede vurdering, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet, når de i forbindelse med tilladelsen fastsatte vilkår overholdes.

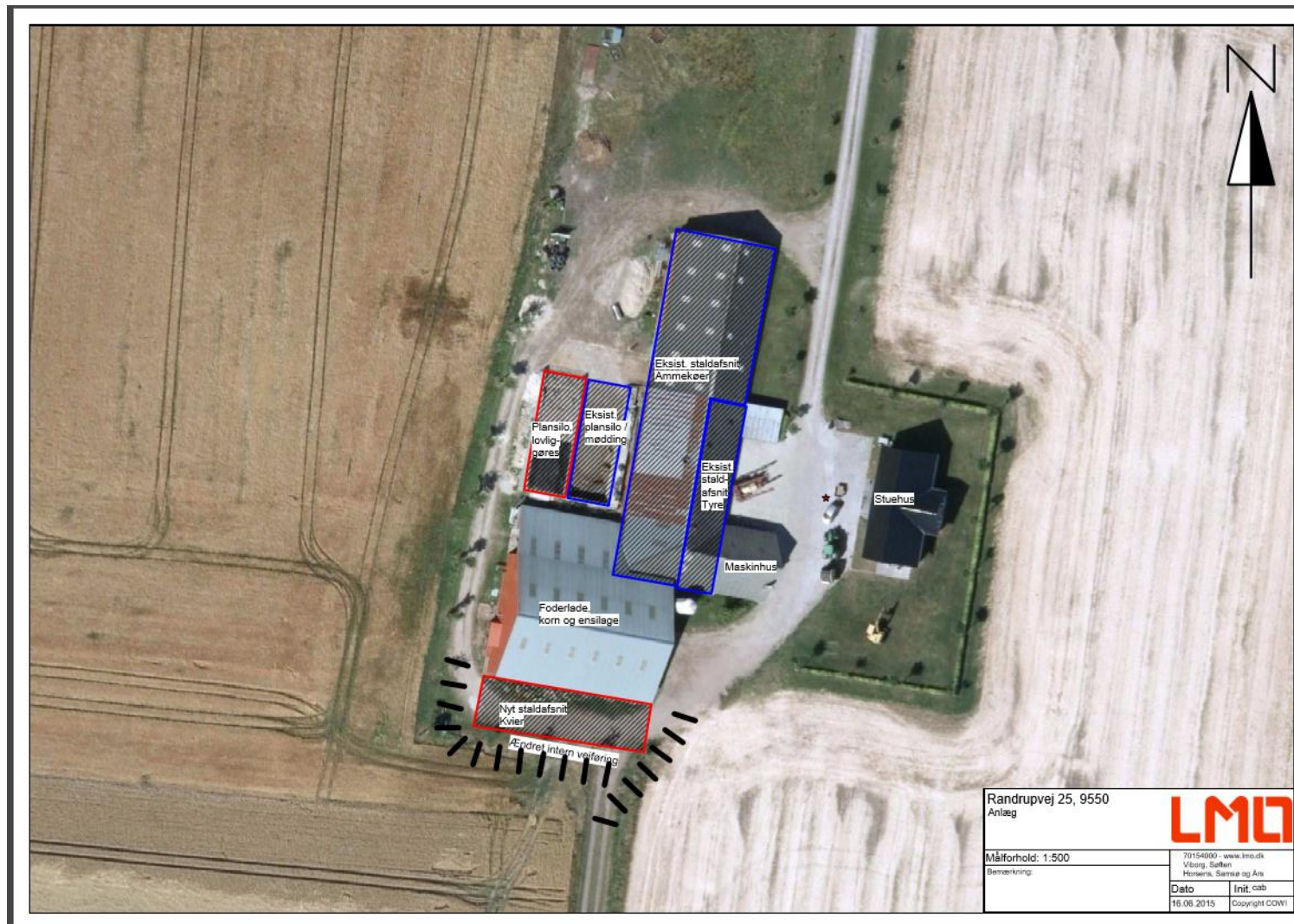
Bilagsoversigt

Bilag 1	: Husdyrbrugets beliggenhed
Bilag 2	: Husdyrbrugets indretning
Bilag 3	: Bruttoareal
Bilag 4	: Udbringningsarealer
Bilag 5	: Græsningsarealer
Bilag 6	: Beskyttede naturarealer
Bilag 7	: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder
Bilag 8	: Kort til vilkår om nedfældning
Bilag 9	: NFI
Bilag 10	: Udtalelse fra Randers Kommune

Bilag 1: Husdyrbrugets beliggenhed

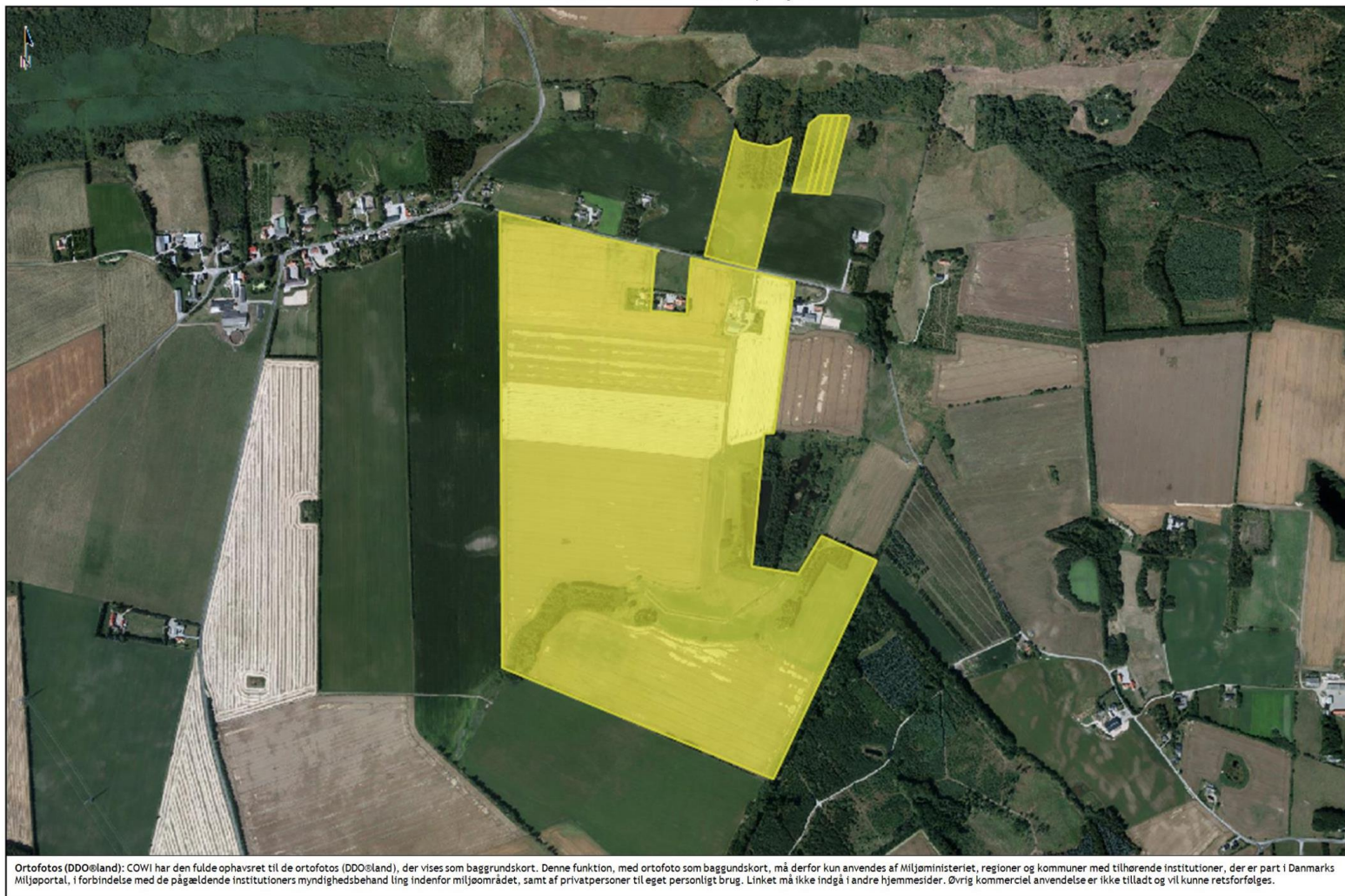

Bilag 2: Husdyrbrugets indretning

Bilag 3: Bruttokort

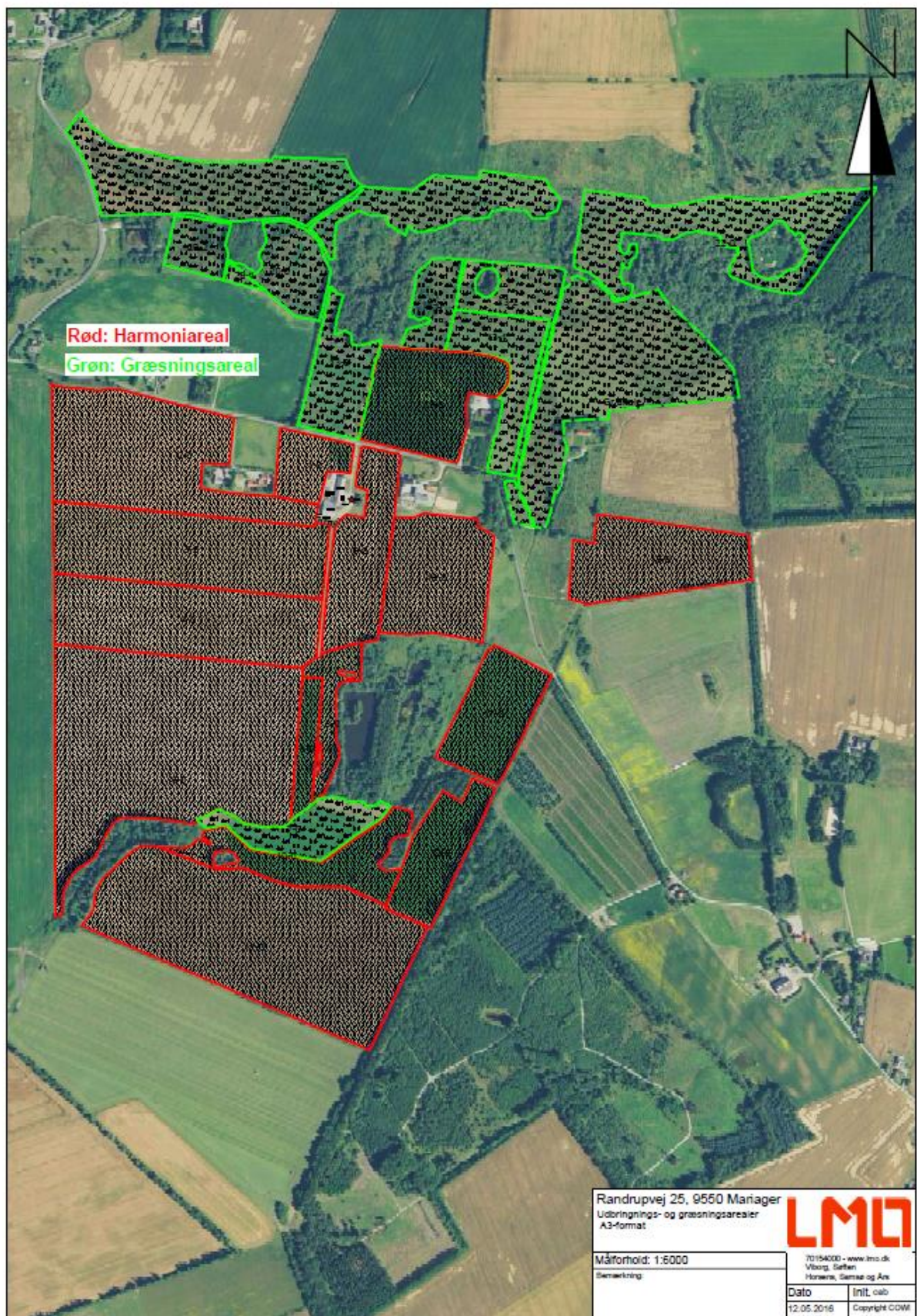
Bruttoarealkort Randrupvej 25

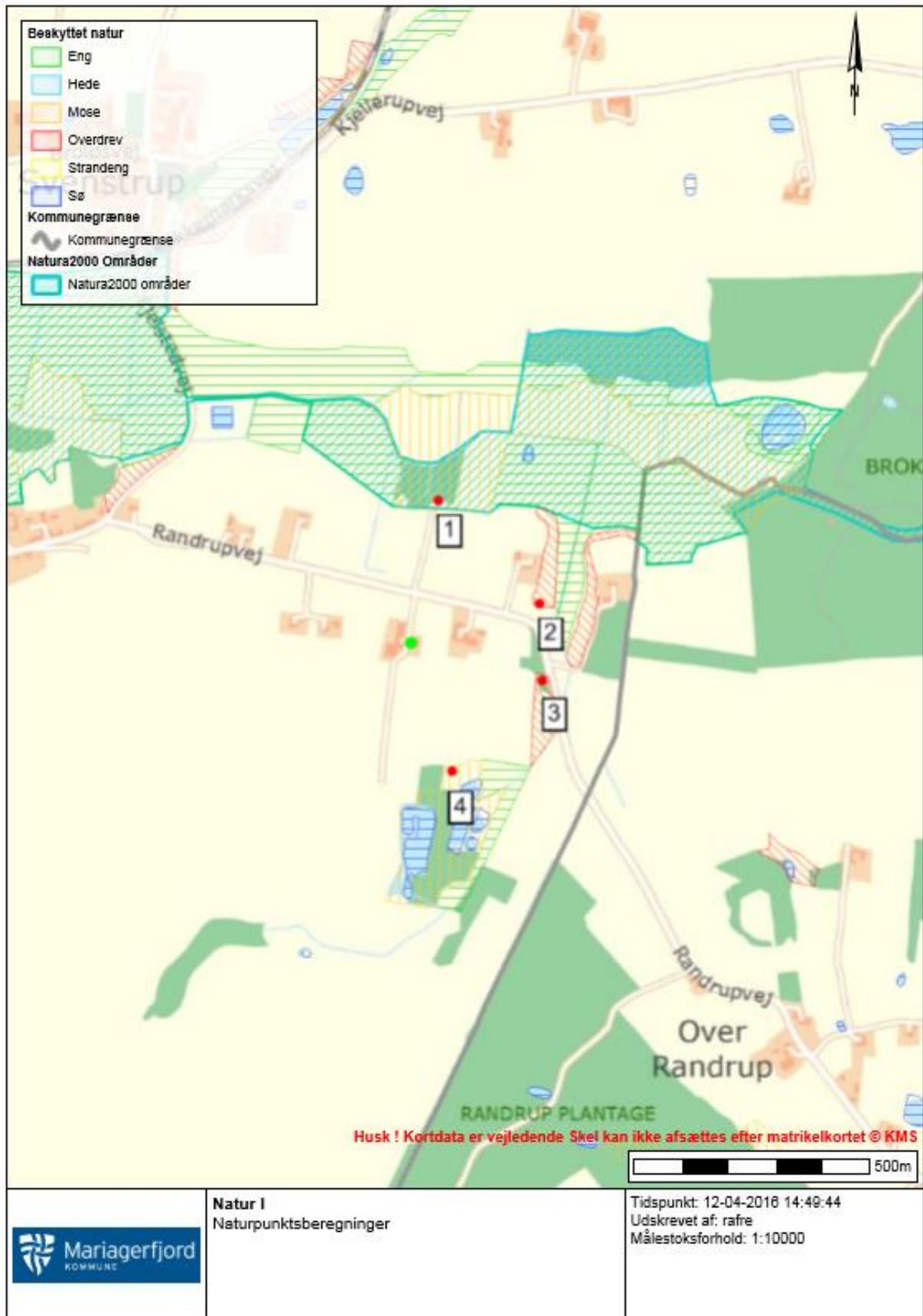
Bilag 4: Udbringningsarealer

Bilag 5: Græsningsarealer

Bilag 6: Beskyttede naturarealer

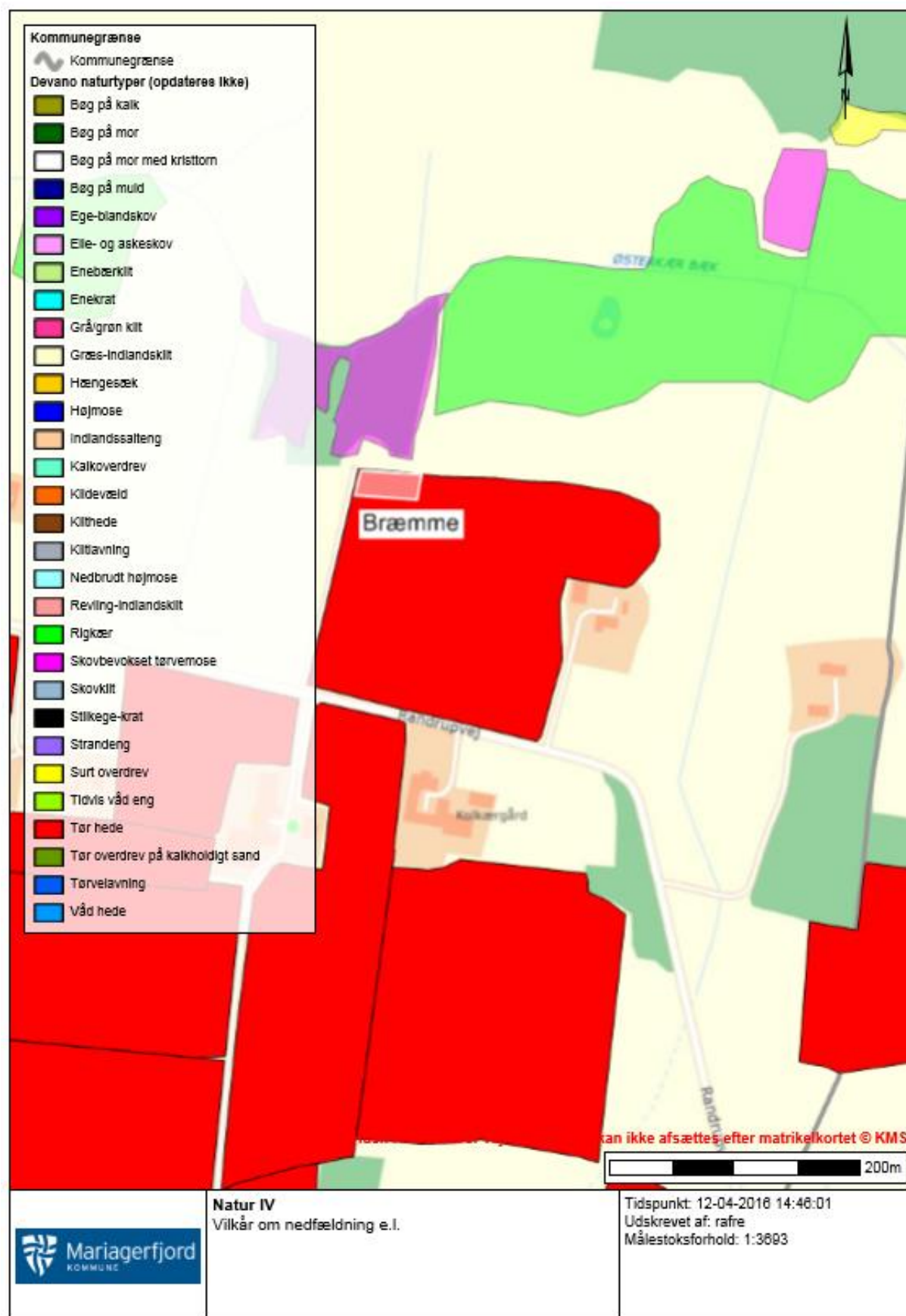
Bilag 7: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder

Natura 2000-område nr. 223 omfatter EF-Habitatområde nr. 223

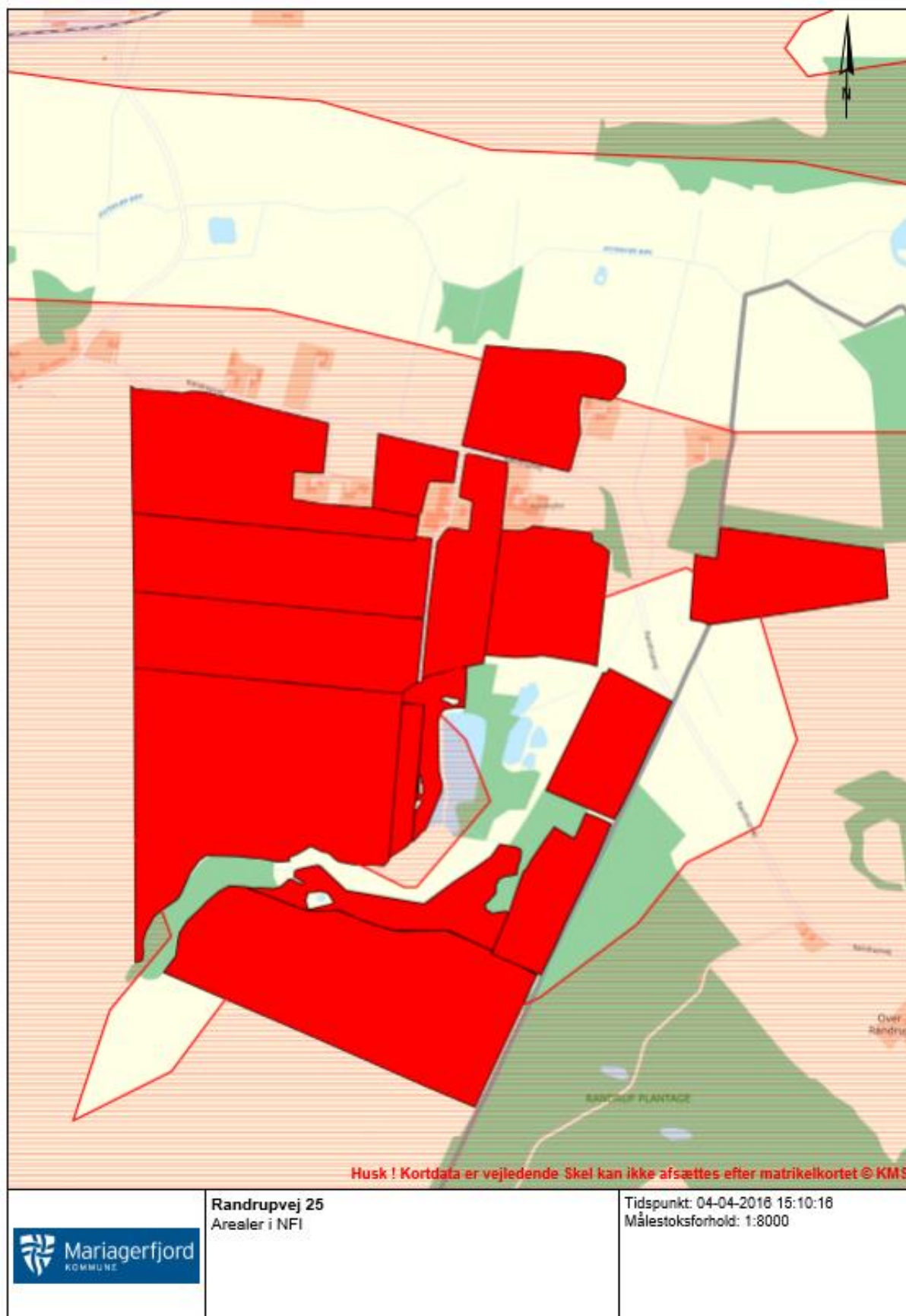
Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 223, Kastbjerg Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1330 Strandenge
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålugler
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7110 * Aktive højmoser
- 7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Bilag 8: Kort til vilkår om nedfældning

Bilag 9: Kort over NFI

Bilag 10: Udtalelse Randers Kommune

1 - Ny udtalelse vedr. Randrupvej 25
09.17.22-P19-5-16

Hører til journalnummer: 09.17.22-P19-5-16
Udskrevet den 28-04-2018

Mariagerfjord Kommune
Natur & Miljø
Østergade 22
9510 Arden

Miljø og Teknik -
landbrug
Laksetorvet
8900 Randers C

Telefon +45 8915 1745
Telefax +45 8915 1660

26. april 2016

Peter.Kruse@randers.dk
www.randers.dk

Randers Kommune har den 12. april 2016 modtaget en anmodning om en udtalelse vedrørende udvidelse på kvægbruget Randrupvej 25, 9550 Mariager.

Husdyrbrugets anlæg ligger i Mariagerfjord Kommune. Afstanden fra anlægget til kommunegrænsen er ca. 470 m. Husdyrbruget har et enkelt udbringningsareal i Randers Kommune og andre arealer grænser op til kommunegrænsen.

Randers Kommunes udtalelse omfatter en vurdering af om der er særlige forhold ud over det generelle beskyttelsesniveau i Husdyrloven, der taler for, at der skal fastsættes vilkår til beskyttelse af natur og miljø eller eventuelt meddeles afslag. Herudover omfatter udtalelsen eventuelle andre forhold af betydning for Mariagerfjord Kommunes sagsbehandling.

Terrestrisk natur

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning, øges fra 248 kg N/år til 362 kg N/år.
- De nærmeste ammoniakfølsomme naturområder i Randers Kommune er et overdrev (habitatnaturtype 6230) og et rigkær (habitatnaturtype 7230). Begge er beliggende i internationalt naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 223 (Kastbjerg Ådal) og er dermed kategori 1-natur. Naturområderne er beliggende ca. 600 m nordøst for anlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturtyper af kategori 2 i Randers Kommune (Højmose, lobeliesø, hede (> 10 ha) eller overdrev (> 2,5 ha) udenfor internationalt naturbeskyttelsesområde) er beliggende ca. 880 m øst for husdyrbrugets anlæg.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal i Randers Kommune af typen kategori 3-natur, jf. Husdyrloven, ligger ca. 750 m øst for staldanlægget
- Enkelte af husdyrbrugets egne udbringningsarealer grænser op til potentielt ammoniakfølsomme naturarealer i Randers Kommune, jf. bilag 1.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N pr. ha år, 0,4 kg N pr. ha år eller 0,2 kg N pr. ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet.

Randers Kommune vurderer på baggrund af beregninger ved forskellige ammoniakemissioner i Husdyrgodkendelse.dk (bilag 2), at der i en afstand af mere end ca. 500 m fra anlægget næppe kan forekomme totaldepositioner større end 0,2 kg N/ha år. Da afstanden til nærmeste naturtype i kategori 1 er ca. 600 m, vurderer Randers Kommune, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur. ***Randers Kommune anbefaler, at Mariagerfjord Kommune beregner depositionen af ammoniak i ovennævnte naturområder og kan i den forbindelse oplyse, at der ikke findes husdyrbrug > 15 DE i Randers Kommune som vurderes, at danne kumulation med kvægbruget i forhold til Kategori 1 natur (se bilag 1).***

For kategori 2-natur (højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder) er beskyttelsesniveauet en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Med udgangspunkt i bilag 2 vurderer Randers Kommune, at der ikke kan forekomme totaldepositioner større end 1,0 kg i en afstand af mere end ca. 200 meter fra anlægget. Da afstanden til nærmeste naturtype i kategori 2 i Randers Kommune er ca. 880 m, vurderer Randers Kommune, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af naturområdet.

For øvrige heder og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Med udgangspunkt i bilag 2 vurderer Randers Kommune, at der ikke kan forekomme merdepositioner større end 1,0 kg i en afstand af mere end ca. 200 meter fra anlægget. Da afstanden til nærmeste naturtype i kategori 3 i Randers Kommune er ca. 750 m, vurderer Randers Kommune, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af naturområdet.

Husdyrloven fastsætter ingen generelle beskyttelsesniveauer for terrestrisk natur i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Ifølge bekendtgørelsen om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder m.m. skal der ved udbringning af flydende husdyrgødning på marker med sort jord og græs, anvendes nedfælder eller en tilsvarende af Miljøstyrelsen godkendt udbringningsteknologi.

*Skærpet beskyttelsesniveau*Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrlovens beskyttelsesniveau, ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og der derfor ikke er grundlag for at skærpe ud over Husdyrlovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Bilag IV-arter

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rasteplasser. Det tillægges vægt, at Randers Kommune med undtagelse af Odderen ikke har kendskab til forekomst af disse arter inden for en afstand af 1.000 meter fra staldanlægget, og at påvirkningen af potentielle levesteder (vandhuller mv.) med ammoniak inden for denne afstand er begrænset, jf. ovenstående. Endvidere tillægges vægt, at Odderen, der potentielt kan være tilknyttet Kolkær og Østerkær Bæk ikke vurderes nævneværdigt påvirket af næringsstofbelastning.

Påvirkning fra udbringningsarealerne:

Randers Kommune vurderer, at der normalt ikke vil være væsentlige påvirkninger af naturarealer, hvis disse ligger mere end ca. 30 meter fra markarealet. Til grund for denne vurdering ligger ovennævnte væsentlighedskriterium for staldanlæg (1 kg-reglen), Bufferzonerapporten (2004) og Miljøstyrelsens elektroniske vejledning.

Enkelte af husdyrbrugets marker ligger under 30 m fra naturområder (**Bilag 1**).

For at kunne vurdere merbelastningen med ammoniak har Randers Kommune indhentet oplysninger om hvilke arealer der er "nye" i ansøgt drift i ud fra ansøgning om enkeltbetaling 2013-2015. Desuden indgår oplysninger om markernes hidtidige gødsningstryk i vurderingen.

Samtlige udbringningsarealer indgik i husdyrbrugets drift i 2013-2015. På markerne er der ifølge GHI i planperioderne i årene 2012-2015 udbragt dybstrøelse svarende til i gennemsnit ca. 0,58 DE/ha harmoniareal. I ansøgt drift udbringes dybstrøelse svarende til 0,91 DE/ha harmoniareal. Der sker altså en forøgelse i mængden af udbragt husdyrgødning på 0,33 DE/ha, som vurderet ud fra Bufferzonerapporten (figur 2 i bilag 10), ved udbringning på den største mark (ca. 15 ha), højst kan give anledning til en merdeposition på 0,2 kg N/ha/år.

Bilag IV-arter

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers kommune, at disse er sikret mod negative påvirkninger fra udbringning af husdyrgødning via generelle regler, herunder Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Naturbeskyttelsesloven.

Grundvand

- Samtlige af udbringningsarealerne ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og inden for nitratfølsomme indvindingsområder (NFI), jf. Vandplan 2010-15.
- Udbringningsarealet i Randers Kommune (mark 18-0) ligger uden for indvindingsopland til almen vandforsyning. Arealet er ikke omfattet af en indsatsplan, og der foreligger ikke en færdig vedtaget zoneringsplan af området.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrloven fastlægger, at der i nitratfølsomme områder ikke må ske en merbelastning, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i nudriften.

Udvaskningsberegninger foretaget i FarmN viser, at udvaskningen fra markerne reduceres fra 81 mg nitrat pr. liter i nudriften til 79 mg nitrat pr. liter ansøgt drift.

Det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til grundvand i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug er således overholdt.

Ansøger har valgt at etablere ekstra efterafgrøder på bedriftsniveau. Da det valgte tiltag er en forudsætning for overholdelse af Husdyrlovens udvaskningskrav, anbefaler Randers Kommune at der stilles vilkår i overensstemmelse hermed.

Skærpet beskyttelsesniveau

Randers Kommune har vurderet, om der er særlige forhold for mark 18-0 ud over det generelle beskyttelsesniveau, der taler for, at der skal fastsættes yderligere vilkår til beskyttelse af grundvand.

Der foreligger ingen indsatsplaner for området. Den geologiske detailkortlægning (zoneringsplan) for området er færdiggjort i oktober 2014, men kortlægningen fremgår endnu ikke af Bekendtgørelse om drikkevandsressourcer. Natur- og Miljøklagenævnet har fastslået (NMK-132-00651) at en detailkortlægning først er formelt gyldig, når den fremgår af bekendtgørelsen. Randers Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at stille vilkår, der skærper det generelle beskyttelsesniveau. Det skal i den forbindelse bemærkes, at udvaskning af nitrat i ansøgt drift svarer til udvaskningen fra et planteavlslagsbrug uden tilførsel af husdyrgødning.

Overfladevand

- Samtlige af udbringningsarealerne ligger i kystvandoplandet til Hjarbæk Fjord.
- Hjarbæk Fjord indgår i EF-habitatområde nr. 30 (Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk) og EU-fuglebeskyttelsesområde nr. 24 (Hjarbæk Fjord og Simested Fjord). Udpegningsgrundlaget kan ses på Naturstyrelsens hjemmeside (www.nst.dk).
- Samtlige udbringningsarealer ligger i opland til Glenstrup Sø.
- Ifølge Miljøstyrelsens nitratklassekort er ingen arealer omfattet af nitratklasser.
- Ifølge Miljøstyrelsens fosforklassekort er 0,28 ha af fosforklasse 2.
- Arealerne ligger ikke i risikoområde (hældning >6 grader mod vandløb/søer).

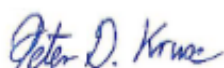
Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at anvendelse af udbringningsarealerne ikke giver anledning til væsentlige lokale miljøpåvirkninger af overfladevand. Da husdyrbruget ligger i Mariagerfjord Kommune, overlades vurderingen af projektets påvirkning af marine Natura 2000-områder til Mariagerfjord Kommune.

Samlet vurdering

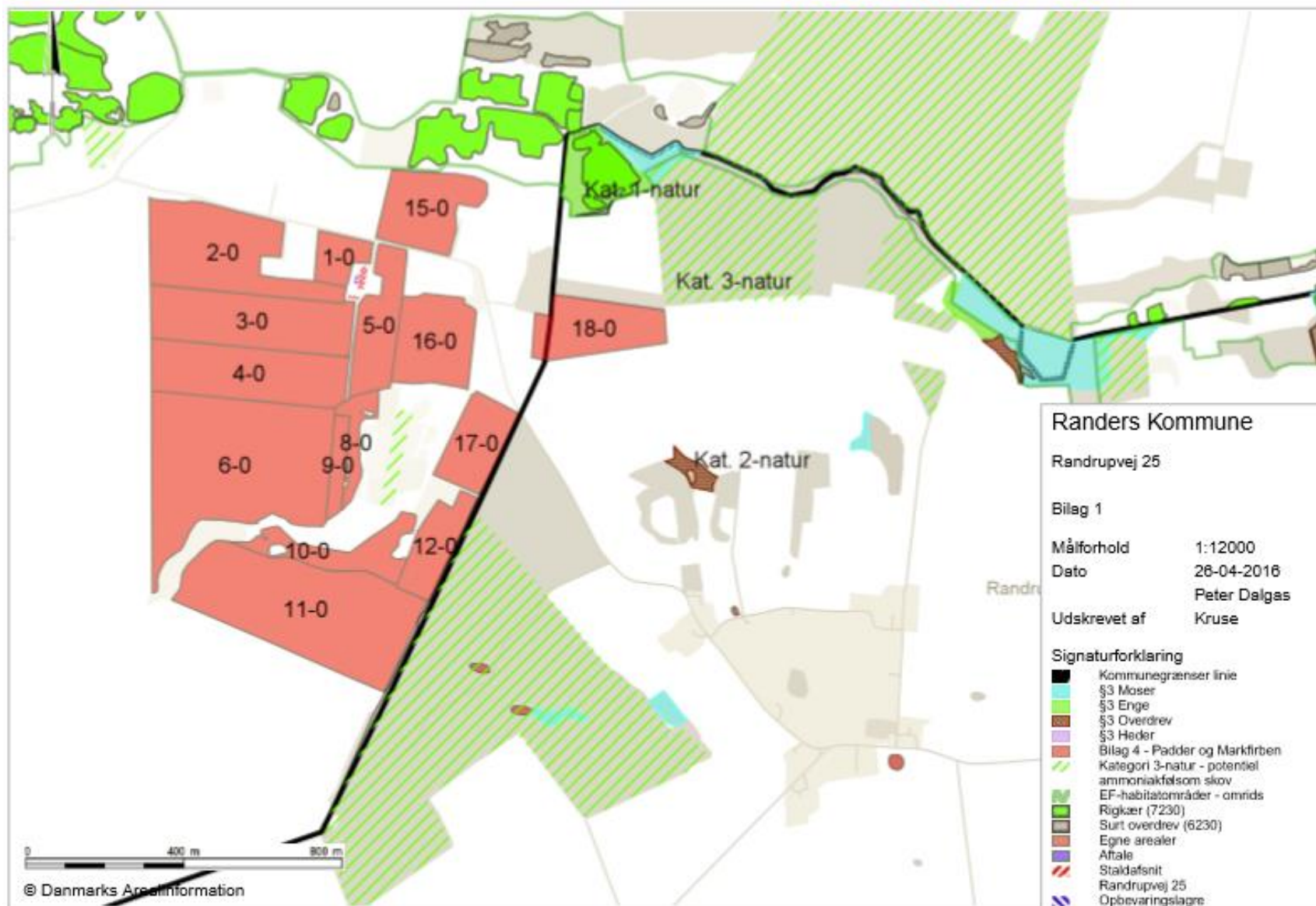
Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at udvidelse af kvægbruget Randrupvej 25, 9550 Mariager ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af natur- og miljø i Randers Kommune.

Med venlig hilsen

Peter Dalgas Kruse
Biolog

Bilag 1

Bilag 2.

